

BOOK REVIEW / PRIKAZ KNJIGE**ULOGA I ZNAČAJ LICA ZA BEZBEDNOST I ZDRAVLJE NA RADU U PRIVREDNIM DRUŠTVIMA U REPUBLICI SRBIJI***Snežana Živković*

U Uvodu se definiše predmet istraživanja – bezbednost i zdravlje na radu kao pretpostavka uspeha poslovne organizacije i izvor zadovoljstva zaposlenih, a zatim se naglašava važnost sistemskog pristupa za njegovo proučavanje. Prikazane su određene međunarodne definicije kako bi se preciznije odredio pojam predmeta proučavanja pri čemu se naglašava važnost nacionalnih zakonskih definicija kao i međunarodne standardizacije.

Poglavljje *Sistem bezbednosti i zdravlja u Republici Srbiji* i započinje prikazom regulatornog okvira te se naglašavaju pojedini aspekti sistema bezbednosti i zdravlja najpre u Ustavu Republike Srbije, a zatim u Zakonu o bezbednosti i zdravlju na radu, Zakonu o radu, Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju, Zakonu o zdravstvenom osiguranju, Krivičnom zakoniku, Zakonu o privrednim društvima, Zakonu o privatnim preduzetnicima, te u nizu podzakonskih akata. Nakon analize načina na koji su regulisani najvažniji sastavni delovi efikasne zaštite zdravlja i bezbednosti na radu, u nacionalnom zakonodavstvu, autor prikazuje menadžment kvalitetom kao alat za upravljanje rizikom. Zahtevi standarda ISO 9001:2000 u savremenoj organizaciji nalažu potrebu da se najpre dokumentuju zahtevi, zatim se implementira dokumentacija sistema kvaliteta i nakon toga se ostvaruje i prati implementacija sistema kvaliteta u svakodnevnom radu. Sistem upravljanja zaštitom zdravlja i bezbednosti na radu OHSAS 18001 uključuje: organizacijsku strukturu i odgovornost, planiranje, upravljanje procesom rada, provere i preispitivanje politike OHSAS te preduzimanje korektivnih mera u organizaciji. Autor daje vrlo zanimljiv tabelarni prikaz procedura za uspostavljanje sistema menadžmenta prema standardima serije ISO 18000, u odnosu na potpuno kom-

patibilan sistem kvaliteta koji je sertifikovan po standardima JUS BSI 18001:2005. Na kraju poglavlja daje se ocena odgovornosti menadžmenta za čitav sistem bezbednosti i zaštite na radu te pregled aktuelnih istraživanja ove tematike.

Metodologija istraživanja. Polazeći od pretpostavke da ne postoje aktuelna saznanja o stanju rada osoba za bezbednost i zdravlje na radu u privrednim društvima u Srbiji, u skladu sa obavezama iz Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu, autor definiše cilj i hipoteze svog istraživanja, bira metode, uzorak i formira istraživački tim. Istraživanje je sprovedeno u intervalu od novembra 2010. godine do 15. januara 2011. godine.

Rezultati istraživanja. Rezultati istraživanja nisu nabrojani kao poseban deo knjige, ali su podeljeni u devet poglavlja i obuhvataju najveći deo teksta.

Važnost predmeta koji se obrađuje u delu: Problematika zaštite na radu, zdravlja i bezbednosti izuzetno je aktuelna u savremenim poslovnim organizacijama, a po sveobuhvatnosti i važnosti nadilazi poslovnu sferu te zadire u sve aspekte savremenog društvenog života i ljudske zajednice. Autor je prepozno najvažnije elemente bezbednosti i zaštite na radu te ih je obrazložio u uvodnim poglavljima, a u samom istraživanju oblikovan je relevantan set pitanja za prikupljanje kompetentnih odgovora.

Ova je knjiga posvećena proučavanju bezbednosti i zaštite na radu u savremenim poslovnim organizacijama u Republici Srbiji. Sam izbor predmeta istraživanja pokazuje originalnost jer u stručnoj javnosti nedostaju dela s tematikom bezbednosti i zaštite na radu na nacionalnom nivou, a posmatrano kroz prizmu sistemskog pristupa. Takođe, integralan pristup važnosti odabranog problema na tri nivoa: individualnom, organizacijskom (korporativnom) i opštem društvenoj svakako je savremen i inovativan. Osim po originalnom pristupu, obrada središnjeg problema sprovedena je izvornim istraživanjem koje je izvedeno korektno, poštujući sve principe temeljitog naučnog pristupa: od odabira uzorka do primene analitičkog postupka. Naučne hipoteze u ovom radu postavljene su logično i autoritativno, dileme izražene u njima jesu relevantne i podsticajne za istraživanje, a obrada rezultata je sistemska i besprekorna. Rezultati istraživanja su originalan doprinos razvoju društvenih nauka u polju bezbednosti, ali zadiru i u područje menadžmenta, organizacije i upravljanja.

Sadržaj rukopisa logično je raspoređen po poglavljima, stil je jasan i razumljiv, način pisanja dostupan krugu stručnih čitaoca.

Ova knjiga je nova i preko potrebna, najpre široj stručnoj javnosti, zainteresovanoj za proučavanje razvoja bezbednosti i zaštite na radu, a, zatim svima koji se bave menadžmentom u poslovnim i neposlovnim organizacijama.

Prof. dr. Marjan Cingula
Ekonomski fakultet, Sveučilište u Zagrebu

